

STORTINGET

Innst. 565 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:239 S (2020–2021)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sivert Bjørnstad, Bengt Rune Strifeldt, Erlend Wiborg, Hans Andreas Limi og Himanshu Gulati om å redusere næringslivets administrative kostnader med 20 prosent innen 2025

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fastsette et mål om 20 prosent reduksjon i næringslivets administrative kostnader knyttet til pålagte regler og skjemavelde fra det offentlige innen 2025.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsunn Lyngedal, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Guro Angell Gimse, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Christer Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kris-

telig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til forslaget i Dokument 8:239 S (2020–2021).

Komiteen understreker betydningen av å forenkle hverdagen for næringslivet, og at det jobbes kontinuerlig med å gjennomføre tiltak som kan redusere næringslivets kostnader knyttet til ulike rapporteringskrav.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at regjeringens mål har vært å redusere næringslivets kostnader ved å forenkle rapportering, lover og regler med 10 mrd. kroner i perioden 2018–2021. Flertallet viser til statsrådets brev, datert 27. april 2021, til komiteen, der statsråden slår fast at det siden 2018 er gjennomført forenklingstiltak og besluttet planlagte tiltak som gir gevinster for næringslivet på om lag 11 mrd. kroner årlig, enten gjennom direkte sparte kostnader eller spart tid. Dette innebærer at gjeldende mål er nådd.

Komiteen er enig med forslagsstillerne i at det fortsatt gjenstår mye for å gjøre arbeidshverdagen til spesielt små og mellomstore bedrifter enklere, og at det vil være hensiktsmessig å sette et nytt og konkret mål for forenklinger som letter ressursbruken i norske bedrifter fram mot 2025.

Komiteen merker seg at det også er støtte for dette i de skriftlige høringsinnspillene til næringskomiteen i denne saken, der det bl.a. pekes på behov for å videreutvikle gode digitale løsninger, og at tilsynsarbeidet inn mot bedriftene bør kunne samordnes bedre. Komiteen vil også peke på at det ligger et stort potensial i å øke brukervennligheten for næringslivet ved å forenkle og sikre bedre samordning innen det næringspolitiske virkemiddelapparatet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, peker på at de fleste bedrifter har liten administrativ kapasitet til å drive med aktiviteter som ligger utenfor kjernevirksomheten. Mange bruker mye tid og ressurser på «papirarbeid» som kunne vært brukt på å produsere varer og tjenester, og mange opplever at den administrative byrden stadig blir tyngre.

Komiteen noterer seg at målsettingen til regjeringen om å redusere næringslivets årlige administrative kostnader ved å forenkle rapportering, lover og regler med 10 mrd. kroner i perioden 2017–2021, er oppnådd ett år før fristen.

Komiteen noterer seg videre at mens forenklingsarbeidet i regjeringen fortsetter med full styrke, mener statsråden at det ikke er hensiktsmessig eller meningsfullt å ta i bruk et prosentmål for forenklingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, synes denne tilnærmingen fra Venstres statsråd er noe passiv, ettersom representanter fra samme parti i 2010 fremmet et forslag «om snarest å fastsette et mål om 25 pst. reduksjon i næringslivets administrative kostnader knyttet til regler og skjemavelde innen 2012» (Dokument 8:174 S (2009–2010)). Flertallet merker seg at statsråden heller ikke nevner et kronemål for forenklingsarbeidet for perioden frem til 2025. Det er for så vidt av underordnet betydning for flertallet om målet settes i prosent eller kroner. Det viktigste er at det gjennomføres forenklinger.

Komiteen fremholder likevel at det bør settes et konkret mål for forenklingsarbeidet, både for enklere å kunne vurdere måloppnåelse og for å gi saken oppmerksomheten som den fortjener. Nå når forenklingsmålet på 10 mrd. kroner for 2017–2021 allerede er nådd, vil det etter komiteens mening være naturlig å sette et nytt, konkret forenklingmål.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, merker seg at regjeringen har igangsatt et arbeid med å få bedre koordinering mellom tilsynene, gjennom å legge til rette for gjenbruk av relevante data på tvers av tilsynene. Flertallet mener det er viktig at tilsynene får bedre forutsetninger for å prioritere kontroll av virksomheter med høy risiko for lovbrudd, og at seriøse bedrifter som over tid viser god etterlevelse av regelverket, vil bli kontrollert sjeldnere. Flertallet mener også det er viktig at tilsynene legger vekt på veiledende virksomhet. Flertallet merker seg innspillet fra Virke som sier at: «Det kommer stadig en jevn strøm av nye lov- og rapporteringskrav fra det of-

fentlige til næringslivet», og mener det er viktig at regjeringen sørger for at nye lov- og rapporteringskrav ikke øker næringslivets etterlevelseskostnader. Flertallet merker seg at regjeringen vil fortsette arbeidet med å modernisere og tilpasse arbeidsmiljøloven i tråd med det arbeidslivet som både arbeidstakere og arbeidsgivere ønsker seg.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at arbeidsmiljøloven bør revideres med sikte på at den tilpasses bedre til små og mellomstore virksomheters hverdag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det fremstilles som om det utelukkende skjer forenklinger, uten å ta hensyn til at det innføres en jevn strøm av tiltak som forvansker hverdagen for bedriftene. Ikke minst er EU og EØS ivrige leverandører av nye byråkratiske regler som næringslivet må forholde seg til.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet ønsker seg at man går over til en nettorapportering av forenklinger slik at det er den reelle forenklingen i bedriftenes hverdag som måles. Det registreres at statsråden mener at et mål bør uttrykkes i kroner og ikke i prosenter.

På denne bakgrunn fremmer komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fastsette et mål om 11 mrd. kroners reduksjon i næringslivets administrative kostnader knyttet til pålagte regler og skjemavelde fra det offentlige innen 2025.»

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er enige med forslagsstillerne om at forenkling for næringslivet er viktig. Dette flertallet viser til at regjeringen, også i den tiden Fremskrittspartiet satt i regjeringen, har forenklet og forbedret for næringslivet. Dette flertallet viser til at regjeringens målsetting har vært å redusere næringslivets årlige administrative kostnader ved å forenkle rapportering, lover og regler med 10 mrd. kroner i perioden 2017–2021. Siden 2018 er det gjennomført forenklingstiltak og besluttet planlagte tiltak som gir gevinster for næringslivet på om lag 11 mrd. kroner årlig, enten gjennom direkte sparte kostnader eller spart tid. Dette omfatter tiltak som enten er gjennomført, vedtatt eller under gjennomføring. Den samfunnsøkonomiske betydningen av forenklingstiltakene er antatt å være langt større enn de

besparelsene som måles for næringslivet. Besparelsene i forvaltningen og for innbyggerne kommer i tillegg, men denne effekten er ikke prissatt i våre målinger. Det tallet vil fremheve at regjeringens mål på 10 mrd. kroner dermed er oppnådd ett år før fristen. På samme måte som for perioden 2011–2017 arbeides det nå med en rapport som omtaler alle forenklingstiltakene mer i detalj.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at forslagsstillerne ønsker å fastsette et mål om 20 pst. reduksjon i næringslivets administrative kostnader innen 2025. Disse medlemmer viser til svarbrevet fra statsråden til komiteen, som peker på at en forutsetning for å sette et slikt prosentvis mål om reduksjon av samlede kostnader, er å vite hva de samlede administrative kostnadene i det offentlige faktisk er. Disse medlemmer viser til at en slik måling ble utført i perioden 2006–2009 av Rambøll mfl. på oppdrag fra det daværende Nærings- og handelsdepartementet. Målingen var omfattende og ressurskrevende, og det var metodisk vanskelig å kartlegge kostnadene. Det heftet altså en betydelig usikkerhet til det estimerte beløpet.

Disse medlemmer viser til at en svakhet ved å kartlegge en slik samlet administrativ ressursbruk på samfunnsnivå, er at den ikke reflekterer hvilke kostnader som er relevante, eller hvilken nytte bedriftene og samfunnet har av regelverket. Et meningsfullt mål, det vil si et mål som ikke reduserer samfunnets samlede verdiskaping, må derfor ta utgangspunkt i unødvendig ressursbruk. Dette reflekteres ikke ved hjelp av et prosentvis mål.

Disse medlemmer mener Norge bør se til Danmark som et foregangsland for forenklingsarbeid for næringslivet. I sitt arbeid med forenkling gikk den dan-

ske regjering bort fra et prosentvis mål i 2020.¹ Regjeringen opprettet et regelforum, hvis formål er å kartlegge regler og hindringer for næringslivet og komme med konkrete anbefalinger til forbedringer. Et slikt regelforum mener disse medlemmer er spennende og interessant i forenklingsarbeidet, og disse medlemmer oppfordrer regjeringen til å se på et lignende organ i Norge.

Disse medlemmer mener med bakgrunn i beskrivelsen over at man bør unngå å sette et rent prosentmål for forenklingsarbeidet. Disse medlemmer viser til at regjeringen nå er i en fase hvor man vurderer hvordan forenklingsarbeidet bør organiseres fremover. Disse medlemmer mener derfor det ikke vil være klokt å binde seg til en konkret innretning nå, og forventer heller at statsråden vil følge opp forenklingsarbeidet på egnet vis, og komme tilbake til Stortinget for en orientering om et slikt arbeid.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber regjeringen fastsette et mål om 11 mrd. kroners reduksjon i næringslivets administrative kostnader knyttet til pålagte regler og skjemavelde fra det offentlige innen 2025.

Oslo, i næringskomiteen, den 25. mai 2021

Geir Pollestad

leder

Terje Aasland

ordfører

1. <https://sn.dk/Debat-/Vi-arbejder-maalrettet-for-at-sikre-enkle-regler/artikel/887661>

